

Тема:

“Сөйләнмэгән хикәя”

Фатих Хөсни

Максат:

- 1)Ф.Хөсни турында мини-белешмә бирү.” Сөйләнмәгән хикәя” әсәре белән таныштыру; укыла торган хикәя эчтәлегенә бәйләп, укучыларда әйткән сүзенең үтәү турында дәрәҗә күзаллау булдыру.
- 2)Бәйләнешле сөйләм,дәрәҗә,йөгерек уку,ижади фикерләү һәм үз фикереңне әйтеп бирә алу күнекмәләрен үстерү.
- 3)Укучыларда әңгеләргә карата хөрмәт, кайгыртучанлык,әйткән сүзләрен үтәү хисләре тәрбияләү.

ЖџиҺазлау:

- 1) Ф.Хосни портреты
- 2)Слайд № 1 “Шигъри табышмак”
- 3) Слайд №2 ”Сүзлек эше”
- 4)Слайд №3 “Кагыйдэлэр” 5)Слайд№4”
Мәкальлэр

Материал:

- Уку китабы. 4 сыйныф
- Тест: "Әти-әниенне тыңлайсыңмы?"

Дәрес тибы:

- Яңа материалны өйрәнү.

Эш формалары:

- Фронталь, индивидуаль эш.

Методлар:

- Әңгәмә, акыл штурмы.

The background of the slide features a pattern of stylized autumn leaves in various shades of orange and brown, set against a darker orange gradient. The leaves are scattered across the frame, creating a seasonal and naturalistic atmosphere.

Дәрәс барышы.

- 1. Дәресне оештыру.
- 2. Өй эшен кабатлау “Ике аяклы дусларыбыз” дигән темага язылган хикәяләрне укыту.
- 3. Яңа материалны өйрәнүгә кызыксыну тудыру.
- -Бүгенге дәресебезнең темасын ачыклау өчен, шушы шигъри табышмакны чишик.

■ Слайд № 1

Мин аны бик сагындым,

- Күңелем эрни, уйлый эллә ни.
- Кем соң аны белми?
- Ул бит минем ...

- Молодцы, булдырдыгыз. Димәк, әни сүзе килеп чыкты. Сезнеңчә, кем соң ул әни? Ничек уйлыйсыз?
- -Жаваплар.
- -Бүген дәрестә әнине ярату, аның һәр әйткән сүзен тыңлау, аны бар нәрсәдән дә артыграк күрү, хөрмәт итүне үз эченә алган хикәя укырбыз. Ул әсәр “Сөйләнмәгән хикәя” дип аталчак.
- 4. Актуальләштерү.

- Слайд №2
- -Сүзлек эше.
- -баш ясау-ачыткы салынган камыр кую
- -киндерә-үрелгән нечкә бау
- -чат- монда:йортлары урамнар кисешкән урында урнашкан
- -нужа-ярлылык,фәкыйрьлек
- -аяк астына салып таптамау-тыңлау, игътибарсыз калдырмау.

- 5. Яна материал өстендә эш.
- 1. Ф. Хөсни турында биографик белешмә бирү. Мини лекция
- 2. "Сөйләнмәгән хикәя" эсәрен уку.
- 1) Эсәрне уку үрнәген бирү (укытучы 1-2 абзацны укып күрсәтә)
- - укучылар эчтән укыйлар.
- (текст укылып алдыннан укучылар алдына түбәндәге сорау куела: - Бу хикәя сездә нинди хисләр уятыр?)
- 2) Хикәяне чылбыр тәртибәндә укучылардан укыту
- 3) Сораулар өстендә эш
- А) Хикәядә кайсы чор сүрәтләнгән?
- - Элекке, байтак үткән еллар, авыр еллар чоры сүрәтләнгән.
- Б) Сездә нинди хисләр уянды?
- - Жаваплар.
- В) Хикәянең темасы кем язмышында чагылган?
- Тема - хикәядә сүз кем яки нәрсә турында бара.
- - Биктимер һәм аның әнисе турында.
- - дәрәслек, 98 биттәге сораулар өстендә эшне дәвам итү - №1, 2, 3.
- 6. Белем һәм күнекмәләренә ныгыту.
- 1 Хикәянең төп фикерен әйтегез.
- Төп фикер - язучы бу хикәядә нәрсә әйтергә тели.
- Жавап бирә башлаганчы, кагыйдәләр искә төшерелә.

Слайд №3

- -Үз фикереңне курыкмыйча әйт,
- -Башкаларны тыңла,
- -Кабатлама, төрле яклап фикер йөрт,

- Акыл штурмы:(уйларга 1 минут вакыт бирелә)
- Ә хәзер жавапларыгызны чират буенча әйтерсез.
- -Жаваплар тыңлана,нәтижә чсала.
- 1)Биктимер шушы вакыйгадан соң һичкайчан анасының сүзен аяк астына салып таптамаган.
- 2)Ә сезнеңчә әйткән сүзне тыңлау нәрсә ул?
- 2. 1 нче дәрәжәдәге карточка.
- -Хикәядәге кайсы жөмлөләр 96 нчы биттәге рәсем эчтәлегенә туры килә?
- 2 нче дәрәжәдәге карточка.
- -Кайсы мәкальләр хикәя эчтәлеген ачарга ярдәм итәр?

- Слайд №4
- 1)Ана күңеле-балада,
- Баланыкы-далада.
- 2)Ата-ана хакын хакла,тел тидермә
- Тыңлаучан бул,каршы әйтеп,жан көйдермә!
- 3)Әйткән сүз-каккан кадак

- 3 нче дәрәжәдәге карточка.
- -Хикәя эчтәлегенә туры килә торган 2 мәкаль уйла.
- Мәсәлән: Сүз бирденме-үтә.
- 4-Син хикәя ничек тәмамланыр дип уйлаган идең?
- -Вакыйгалар башкача да булырга мөмкин идеме?
- -Хикәядәге кебек хәлләр сиңең белән дә булганы бармы?

- Син үзең әти-әниенне тыңлайсыңмы?
- Ә хәзер жавабыгызының дәрәслеген тикшереп карыйк. Тест: “Әти-әниенне тыңлайсыңмы?”
- (Һәр укучыга аерым биткә язылган тест таратыла)

- 5. Укылган хикэяне туган төбәк белән бәйләү.
- -Бу хикәядә авыр чор, ярлылык, фәкыйрьлек белән үткән язмыш чагылдырылган. Ә бүгенге тыныч тормышта да шушындый авыр хәлләргә очрарга мөмкинме? Сез нинди мисаллар китерә аласыз?
  - Әниләрне рәнжетү.
  - Картлар йортларына бирү. һ б.

- 6.Йомгаклау
- Бүгүнгө дәресебезне “Әхлак кагыйдәләре” белән төгәллисем килә.

Очрашканда исәнләш син-телең калмас,
Сәламеңне алмаса тик надан алмас.

Ата-ана хакын хакла-тел тидермә,
Тыңлаучан бу,каршы әйтеп,жан
көйдермә.

Укуың да,тәртибең дә булса үрнәк-
Үзеңә дә бик тиз килер кадер –хөрмәт.

- 7. Өй эше
- ! Хикэя эчтэлеген сөйлэргэ.
- 2.Ижади эш:хикэяне дэвам итеп язарга